

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/116/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1211227732
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:1211227732.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Andrea Dudášová, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1. R. N., nar. X.X.XXXX, 2. I. N., nar. XX.X.XXXX, obe bytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, deti rodičov - matky: O. N., nar. XX.X.XXXX, bytom Z., D. č. XXX/XX a otca: I. N., nar. XX.X.XXXX, bytom D., J. XX, zastúpeného advokátkou: JUDr. Helena Dobosová, so sídlom Bratislava, Ružová dolina 10, o návrhu otca na zníženie výživného, na odvolanie matky maloletých proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 29. októbra 2012 č.k. 10P/18/2012-122 - v časti zníženia výživného, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa zníženia výživného p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd výživné stanovené rozsudkom Okresného súdu Bratislava II. č.k. 18C/65/2010-40 zo dňa 15.11.2010 na maloletú R. zo sumy 200,- Eur znížil na sumu 140,- Eur a na maloletú I. zo sumy 170,- Eur na 100,- Eur mesačne od 1.2.2012. Druhým odsekom výroku súd konanie v časti čo do určenia styku otca s maloletými deťmi zastavil. Záverom rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie prvostupňový súd v časti zníženia výživného odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. Vecne argumentoval tým, že z výsledkov vykonaného dokazovania bolo zistené, že otec má v súčasnosti nižší príjem, ako mal v čase predchádzajúcej úpravy výživného a preto bolo dôvodným znížiť výživné otca na obe deti poukazujúc na pomer zárobku otca a výživného v čase určenia výživného: 1.100,- Eur zárobok v roku 2010, výživné určené vo výške 370,- Eur, a pri zárobku otca v roku 2012 700,- Eur výživné 240,- Eur. S poukazom na to, že otec žiadal zníženie výživného od 1.1.2012 a predložil dôkaz, že jeho príjem sa znížil, výživné bolo znížené od 1.2.2012. Súd pri svojom rozhodnutí pritom zohľadnil nielen vek detí, ale i výdavky na ne tak, ako ich preukázala matka, pričom k zvýšeniu výdavkov na deti dochádza najmä zo zdravotných dôvodov a zohľadnil tiež preukázané príjmy matky tak v čase predchádzajúcej úpravy ako i aktuálne. Keďže otec zobral návrh čo do úpravy styku späť, súd s poukazom na ustanovenie § 96 ods. 1 O.s.p. konanie v tejto časti zastavil.

Proti tomuto rozsudku v časti zníženia výživného podala odvolanie matka maloletých, ktorým sa podľa obsahu domáhala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh

otca na zníženie výživného v celom rozsahu zamietne a výživné na deti tak zostane v pôvodne súdom určenej výške. Uviedla, že nemohla súhlasiť s výškou výživného navrhnutou otcom, keďže v konaní bolo preukázané, že sa o maloleté deti riadne stará, zabezpečuje ich výchovu, výživu a zdravotnú terapiu po všetkých stránkach. Opätovne poukázala na všetky výdavky, ktoré vynakladá na deti, ktoré už preukazovala v prvostupňovom konaní. Vytýkala súdu prvého stupňa, že pri určení výživného nezohľadnil všetky odôvodnené potreby detí, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného tak, ako to ukladá ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Súd nebral ani do úvahy, že nároky spojené s bývaním sú u nej podstatne vyššie, ako keď žili v spoločnej domácnosti. Po odchode zo spoločnej domácnosti bola nútená zabezpečiť bývanie, s čím súvisí splácanie hypotekárneho úveru vo výške 500,- Eur mesačne, pričom energie uhrádza vo výške 100,- Eur mesačne. Podľa matky prvostupňový súd sa dopustil pochybenia v otázke posúdenia príjmu otca detí, pretože pravdepodobne nevychádzal z priemerného príjmu za posledných 12 mesiacov a ušlo jeho pozornosti, že má uzavretú zmluvu o poskytovaní služieb spoločnosťou Omega Plus, s.r.o. a popritom vyučuje ako lektor počítačovú grafiku, z ktorej príjem nedoložil. Okrem toho tvorí rozprávku a logo tzv. „Plasťáčikov“, ktoré majú ísť do televízie a mobilov a z toho bude mať ďalší príjem. Poukázala tiež na to, že otec v konaní nepreukázal žiadne zvýšené osobné výdavky. Je pre ňu nepochopiteľné, akými úvahami sa riadil súd prvého stupňa, pokiaľ sa rozhodol neakceptovať ani návrh kolízneho opatrovníka a návrh otca v celom rozsahu zamietnuť. Je toho názoru, že aj po zaplatení výživného v pôvodnej výške otcovi zostane dostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie svojich životných potrieb. Záverom poukázala na to, že otec detí má priateľku, ktorá sa zdržiava v byte, ktorý užíva.

Otec maloletých odvolací návrh nepodal. K doručenému odvolaniu matky predložil prostredníctvom svojej právnej zástupkyne písomné vyjadrenie, ktorým navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Za nesprávny označil úsudok matky, nakoľko súd nemohol vychádzať z udalostí, ktoré majú nastať až v budúcnosti (odmena za „Plasťáčikov“) a pre súd je smerodajný stav v čase vyhlásenia rozsudku. Z tohto pohľadu súd tieto argumenty matky irelevantné. Pokiaľ matka poukazuje na to, že otec má priateľku, ktorá sa zdržiava v byte, s posudzovaním schopnosti otca platiť výživné to nemá nič spoločné. Platí všeobecne, že v dôsledku rozvodu sa spoločné výdavky hradené zo spoločných príjmov na domácnosť menia na dve samostatné domácnosti hradené už len z príjmu jedného z manželov, čo zákonite znamená vo väčšine prípadov a pokles životnej úrovne oboch rozvedených rodičov, čo platí aj pre daný prípad. Podľa otca je jednoznačné, že matka si po rozvode finančne polepšila, stala sa výlučnou vlastníčkou rodinného domu s garážou, ktorú prenajíma, kúpila si osobné motorové vozidlo. Na strane druhej otec je aj naďalej nemajetný, keďže žije v skromnejších pomeroch. Rozsudok súdu prvého stupňa odráža realitu znižujúcich sa príjmov otca, ktorého príjem reálne poklesol o cca 300,- Eur. Ak sa reálne znižuje príjem rodičov, zákonite sa to odráža aj na životnej úrovni maloletých detí.

Kolízny opatrovník k doručenému odvolaniu matky maloletých navrhol v záujme maloletých detí prvostupňový rozsudok zrušiť a návrh otca na zníženie výživného zamietnuť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), a že odvolateľka použila zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti zníženia výživného bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 1 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolaniu matky maloletých nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zníženia výživného je v celom rozsahu vecne správny a boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie.

Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvého stupňa dôsledne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na zníženie výživného a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právne závery vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p.

odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke.

V zmysle súdom prvého stupňa aplikovaného ustanovenia § 78 Zákona o rodine i v spojení s ustanovením § 163 ods. 1 Zákona o rodine, dohody i súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a trvanie dávok, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotno-právnu podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

Dokazovaním vykonaným prvostupňovým súdom bolo nesporne preukázané, že v danom prípade došlo najmä na strane otca maloletých k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje znížiť výšku doteraz stanoveného výživného. Pri úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode rozsudkom Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 15.11.2010 č.k. 18C/65/2010-40 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej sa otec zaviazal prispievať na maloletú R. 200,- Eur a na maloletú I. 170,- Eur mesačne. V čase tejto úpravy, ako bolo zistené z dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom, matka maloletých bola na rodičovskej dovolenke a poberala rodičovský príspevok cca 220,- Eur mesačne a otec v čase rozhodnutia súdu mal príjem 1.000,- Eur mesačne. Podľa dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom v čase jeho rozhodnutia matka dosahovala priemerný čistý mesačný príjem zo živnosti vychádzajúc z daňového priznania za rok 2011 pri zohľadnení, že podnikala 6 mesiacov, 343,83 Eur, k čomu je potrebné pripočítať mesačný príjem z nájmu garáže 200,- Eur, jej celkový príjem tak činil 543,83 Eur; v porovnaní s príjmom v čase predchádzajúcej úpravy, teda vzrástol o cca 323,- Eur. Otec maloletých v súčasnosti podľa výsledkov vykonaného dokazovania od 1.1.2012 dosahuje príjem 700,- Eur, pričom podľa daňového priznania za rok 2011 jeho priemerný čistý mesačný príjem bol 719,65 Eur. Na strane otca v dôsledku toho došlo k zníženiu mesačného príjmu o nezanedbateľnú sumu cca 280,- Eur. Takéto zníženie príjmu je potom nevyhnutné považovať za podstatnú zmenu pomerov. Takáto podstatná zmena pomerov pritom i s prihliadnutím na zmenu pomerov na strane matky, keď jej príjem sa zvýšil, i pri zohľadnení zmeny pomerov na strane oboch detí, keď náklady na ne sa za obdobie dvoch rokov od predchádzajúcej úpravy iste zvýšili, (hoci je dôvodné predpokladať, že zvýšené výdavky z dôvodu zdravotných problémov boli už i v čase predchádzajúcej úpravy výživného, keďže nebolo tvrdené ani preukázané, že by sa ich zdravotné problémy novo objavili až po predchádzajúcom rozhodnutí), odôvodňuje zníženie výživného na súdom prvého stupňa určenú sumu u maloletej R. zo sumy 200,- Eur na sumu 140,- Eur a na maloletú I. zo sumy 170,- Eur na sumu 100,- Eur mesačne. Doterajšie výživné v sume 200,- a 170,- Eur, teda spolu vo výške 370,- Eur, značne presahuje aktuálne preukázané možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca a je neprimerané. Po uhradení výživného v sume 100,- a 140,- Eur spolu s primeraným výživným od matky a poberanými prídavkami na deti, budú môcť byť uspokojené nielen základné, ale všetky odôvodnené potreby maloletých detí. Pokiaľ matka tvrdí, že má na deti vysoké výdavky, z dokazovania je zrejmé, že niektoré z nich sú nadštandardné a nie nevyhnutné pre zdravý vývoj detí (výdavky na niektoré krúžky), pričom v zmysle súdom prvého stupňa aplikovaného ustanovenia § 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov a to tak v pozitívnom, ako i v negatívnom slova zmysle. Z toho zákonite vyplýva, že pokiaľ sa životná úroveň rodičov alebo jedného z nich znižuje (napríklad znižovaním príjmu), zákonite bude klesať i životná úroveň ich maloletých detí a rozsah výdavkov na ne bude nevyhnutné racionálne znížiť.

Podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné rodiča na deti by malo byť určené v rozmedzí 20 až maximálne 30% z jeho príjmu. 30% z preukázaného príjmu otca predstavuje cca 216,- Eur, čo je potrebné rozdeliť na obidve vyživovacie povinnosti. Podľa súdom prvého stupňa zníženého výživného bolo určené výživné na obe deti spolu vo výške 240,- Eur, teda v sume dokonca presahujúcej túto hranicu. I z tohto hľadiska je zníženie výživného prvostupňovým súdom primerané.

Pokiaľ matka v odvolaní namieta, že súd nezohľadnil všetky príjmy otca, je potrebné poukázať na to, že v jeho daňovom priznaní za rok 2011 musia byť zahrnuté všetky príjmy a výdavky zo všetkých jeho aktivít. Pokiaľ ide o budúci možný príjem otca z vývoja tzv. „Plasťáčikov“, súd nemohol naň prihliadnuť, pretože pre rozhodnutie súdu je v zmysle § 154 ods. 1 O.s.p. rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku. Skutočnosť, že podľa vyjadrenia matky má otec priateľku, ktorá s ním žije v byte, môže mať vplyv iba na to, do akej miery je povinná i ona sa podieľať na nákladoch spojených s byvaním, čím sa tieto náklady otca znížia. Vzhľadom na vyššie uvedené zohľadnené skutočnosti, ale táto okolnosť nemôže byť relevantná a nemôže mať žiaden podstatný vplyv na určenie výšky výživného.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti zníženia výživného, ako vo výroku vecne správny, s použitím ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 146 ods. 1 písm. c), v spojení s ustanovením § 81 ods. 1 O.s.p., s použitím § 224 ods. 1 O.s.p.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.